

den. Han oplyste her, hvad man ikke tidligere havde vidst, hvor mange øde Gaarde og Huse det drejede sig om, og paaviste, hvad der var af største Interesse, at Vornedskabet ikke bidrog til at formindske Ødegaardenes Antal; skønt nemlig Vornedskabet kun fandtes paa Sjælland, havde denne Landsdel dog det største Antal Ødegaarde.

I disse 3 smaa Afhandlinger har Henrik Pedersen vist, hvorledes han selv kunde gøre det døde Talmateriale levende, og det er trist, at han ikke naaede at fuldende sit Arbejde, fordi han, mere end nogen anden, sad inde med Betingelserne for at kunne gøre det: fra de unge Aar Kendskab til praktisk Landbrug, grundig historisk og socialøkonomisk Viden, en inderlig Fordybelse i og Kærlighed til selve Emnet, og endelig en videnskabelig Redelighed, som kun faa har den. Det er en rig Arv, Henrik Pedersen efterlod sig ved sin Død, og man maa jo haabe, at andre vil kunne tage Arven op efter ham.

Vilhelm Elberling.

FRED. VEDSØ: **Danmarks Industri.** Nyt socialt Bibliothek. 256 S. Martins Forlag. Kjøbenhavn 1928. Pris 4 Kr.

Bogen er udsendt af „Fællesudvalget for social Litteratur“ og er tænkt som et Supplement til den tidligere udsendte Bog „Industrien, Muligheder og Vilkaar“, idet dette Værk behandlede Industriens Problemer i Almindelighed, medens det nu foreliggende Arbejde behandler de enkelte Industrier paa historisk Baggrund. Forfatteren har udarbejdet Bogen med Henblik paa Anvendelse i Studiekredse og har ved Slutningen af hvert Kapitel givet praktiske Anvisninger med Hensyn til de Hjælpemidler, der bør benyttes ved Studiet.

Arbejdet omfatter langtfra samtlige danske Industrier, men ved at vælge de vigtigste eller de i en eller anden Henseende typiske og ved under Fremstillingen at lægge Hovedvægten paa de for hver Industri afgørende Punkter er det lykkedes Forfatteren at give en Skildring af dansk Industri, som er fri for trættende Skematisering, og dog gør Rede for alle Hovedtrækkene i industriel Erhvervsvirksomhed her i Landet.

Disse Skildringer af de enkelte Industrier optager Hovedparten af Bogen, saaledes at hvert Kapitel danner et afsluttet Hele begyndende med vedkommende Industris historiske Udvikling og iøvrigt med et ret forskelligartet Indhold. Afsnittet

den. Han oplyste her, hvad man ikke tidligere havde vidst, hvor mange øde Gaarde og Huse det drejede sig om, og paaviste, hvad der var af største Interesse, at Vornedskabet ikke bidrog til at formindske Ødegaardenes Antal; skønt nemlig Vornedskabet kun fandtes paa Sjælland, havde denne Landsdel dog det største Antal Ødegaarde.

I disse 3 smaa Afhandlinger har Henrik Pedersen vist, hvorledes han selv kunde gøre det døde Talmateriale levende, og det er trist, at han ikke naaede at fuldende sit Arbejde, fordi han, mere end nogen anden, sad inde med Betingelserne for at kunne gøre det: fra de unge Aar Kendskab til praktisk Landbrug, grundig historisk og socialøkonomisk Viden, en inderlig Fordybelse i og Kærlighed til selve Emnet, og endelig en videnskabelig Redelighed, som kun faa har den. Det er en rig Arv, Henrik Pedersen efterlod sig ved sin Død, og man maa jo haabe, at andre vil kunne tage Arven op efter ham.

Vilhelm Elberling.

FRED. VEDSØ: **Danmarks Industri.** Nyt socialt Bibliothek. 256 S. Martins Forlag. Kjøbenhavn 1928. Pris 4 Kr.

Bogen er udsendt af „Fællesudvalget for social Litteratur“ og er tænkt som et Supplement til den tidligere udsendte Bog „Industrien, Muligheder og Vilkaar“, idet dette Værk behandlede Industriens Problemer i Almindelighed, medens det nu foreliggende Arbejde behandler de enkelte Industrier paa historisk Baggrund. Forfatteren har udarbejdet Bogen med Henblik paa Anvendelse i Studiekredse og har ved Slutningen af hvert Kapitel givet praktiske Anvisninger med Hensyn til de Hjælpemidler, der bør benyttes ved Studiet.

Arbejdet omfatter langtfra samtlige danske Industrier, men ved at vælge de vigtigste eller de i en eller anden Henseende typiske og ved under Fremstillingen at lægge Hovedvægten paa de for hver Industri afgørende Punkter er det lykkedes Forfatteren at give en Skildring af dansk Industri, som er fri for trættende Skematisering, og dog gør Rede for alle Hovedtrækkene i industriel Erhvervsvirksomhed her i Landet.

Disse Skildringer af de enkelte Industrier optager Hovedparten af Bogen, saaledes at hvert Kapitel danner et afsluttet Hele begyndende med vedkommende Industris historiske Udvikling og iøvrigt med et ret forskelligartet Indhold. Afsnittet

om Jærnindustrien bringer historiske Oplysninger og skildrer denne Industri som Afløser af Træhaandværket m. m., under Cement bringes Fagets Teknik, medens Hovedvægten iøvrigt lægges paa Afsætningsforhold, Kapitlet om Gødningsindustrien skildrer Landbrugskemi, Fabrikationsteknik og giver en indgaaende Skildring af denne Industris Krigshistorie og saa fremdeles.

Naar man læser et af disse Kapitler, virker Skildringerne af Industriernes tekniske og erhvervsøkonomiske Forhold paa en overordentlig levende og tilforladelig Maade ved den klare og jævne Fremstillingsform, der er anvendt, og den omfattende Sagkundskab man mærker ligger bagved. Undertiden er ogsaa en eller anden Industris Forhold paa en naturlig Maade benyttet som Udgangspunkt for en mere teoretisk Behandling af visse Spørgsmaal, f. Eks. Bedriftsorganisation. Behandlingen af det sidstnævnte Emne lægger man iøvrigt særlig Mærke til som en mesterlig populær Fremstilling. Ogsaa Industriernes Historie læses med stor Interesse, idet der her fra vanskeligt tilgængelige Jubilæumsskrifter og andre Kilder er samlet en Mængde historiske Data om Selskaber, Fabrikker og Personer.

I sine Skildringer af Industrierne bevæger Forfatteren sig imidlertid undertiden udover de tekniske og erhvervsøkonomiske Spørgsmaal og kommer ind paa Omraader, der er saa uigennemsigtige eller saa erhvervs- eller storpolitisk inficerede, at en Behandling af dem vanskeligt kan bevare et objektivt Præg. Forfatteren har med Hensyn til den saglige Behandling af Emnerne ikke undgaaet eller ikke villet undgaa denne Fare og har med Hensyn til Formen øjensynlig ikke gjort noget Forsøg derpaa, at dømme efter den Omtale han ud fra et bestemt Samfundssyn lejlighedsvis anvender overfor nogle Dele af Samfundet, og som visselig ikke i alle Tilfælde er motiveret ved de i Bogen anførte Fakta. Valget af disse Emner synes lidt tilfældigt. Saaledes er Kapitalforhold og Andelsprincipper ret hyppigt behandlet, medens Spørgsmaalene om Toldforholdenes og Arbejderforholdenes Indflydelse paa Industriens Økonomi kun er periferisk berørt.

Til Bogens centrale Del om de enkelte danske Industrier er knyttet nogle Indlednings- og Slutningskapitler, de første af historisk, tildels verdenshistorisk Indhold, de sidste omhandlende Industriens Forhold til forskellige andre Samfundsdele eller -funktioner. Emnerne for disse Afsnit er altfor omfattende til, at Forf. har kunnet gøre nogen personlig Indsats, men de er formodenlig taget op for at give Værket en vis Afrunding.

„Danmarks Industri“ vil sikkert danne et udmærket Udgangspunkt for Drøftelse af Industriens Forhold i Studiekredse. Om Bogen derimod opfylder et andet af de Formaal, som er nævnt i Indledningen, nemlig at bidrage til Udjævning af Kløften mellem By og Land, er tvivlsomt, saavist som en Fremhæven af de samfundsgavnige og tiltalende Sider af Industrien og industrielt Arbejde ikke opnaar den tilsigtede Virkning, naar den gaar jævnsides med en ikke i samme Grad velvillig Bedømmelse af Landbruget og dets Gerninger.

Naar disse Invendinger er gjort, kan „Danmarks Industri“s centrale Del, Afsnittene om de enkelte Industrier, anbefales som et Arbejde, enhver der interesserer sig for Danmarks Industri, vil kunne læse med Udbytte.

I Slutningen og spredt i de enkelte Afsnit er Bogen forsynet med statistiske Oplysninger fra Statistisk Departements Materiale, væsentlig Industri- og Erhvervstællingerne. Statistiken omfatter samtlige Industrier og giver altsaa en Del talmæssige Oplysninger ogsaa om de Fag, der ikke er tekstmæssig behandlet.

H. N. Skade.

Dr. MAX KJÆR-HANSEN: **Almindelig Bedriftsøkonomi**. Udgivet af Handelshøjskolen som Led i Serien „Handelsvidenskabelige Skrifter“. København 1928. Det Schönbergske Forlag. 212 Sider. Pris 8 Kr.

Efter tre Afsnit af indledende Karakter, omhandlende henholdsvis Bedriftsøkonomien som økonomisk Videnskab, den historiske Udvikling og de bedriftsøkonomiske Grundbegreber, gives der en Fremstilling af Bedriftens ydre Organisation med Behandling af Beliggenhedsproblemet, Bedriftsformen og Samarbejdet med andre Bedrifter (Karteller o. s. v.), endvidere et Kapitel om Finansieringen, derpaa et Afsnit kaldet det almindelige Regnskabsvæsen, hvorunder der gives en Omtale af Kalkulationsproblemer, Udbytteberegning og Bedriftsstatistik, og endelig til sidst et Afsnit om videnskabelig Bedriftsledelse omhandlende saavel Lønssystemer som Organisationsspørgsmaal.

Med denne Bog holder Bedriftsøkonomien sit Indtog i dansk Litteratur, og der kan derfor, hvad Forf. ogsaa fremhæver, være Anledning til en nærmere Betragtning af Fagets Karakter, særlig naturligvis i Sammenligning med Nationaløkonomien. Forf. præciserer Bedriftsøkonomiens Emne som